

Az észak-amerikai indiánok tizenhárom holdra osztották fel a naptári évet. A poétikusnak tűnő cím azonnal konkrét jelentést kap. De azért megtartja költői erejét is, ahogy ez a kettősség végigvonul a négyszázötven oldalnyi

18 Csendes Toll

FEHÉR TÖRZSFŐNÖK

Charles Frazier:

A tizenhárom hold

láshoz nélkülözhetetlen önironiával éppen a megfelelő mértékben vegyítve a régi, egy éppen letűnő világ iránti tiszteletét. A szerző első regényéből, a filmként is nagy sikereket elért *Hideghegy*ből már megismert időszakban, a 19. század második felében játszódik ez az új történet is. Az amerikai polgárháború előtti és utáni időszakot fogja át egy hosszú emberöltő történetével. A könyve elején egy idős embert ismerünk meg, Will Coopert, aki az életét meséli el tizenkét éves korától, otthontalanná válásától, az indiánok közé kerülésétől, sikeres felnőtt korán keresztül, öregkori otthontalanságáig, amikor is egyetlen szórakozása a minimálissá zsugorodott területén keresztülhaladó vasúti kocsik lövöldözése.

Egy 21. századi magyar indiánrajongó számára ritka csemege ez a könyv. Nem csak az indiánok életének és gondolkodásának pontos leírásai miatt, a mozgalmas időszak miatt is, a rezervátumba telepítéssel és az ellenállás problémáival. De azért is, mert nagyszerű ez az amerikai próza, ritkán olvasni ilyen típusú igényes elbeszélőmódot. A helyszín, Wayah nem valós, ahogy a főszereplő se, és öreg indián barátja se, Medve, de ettől még az az érzésünk, hogy mégiscsak konkrét helyek és személyek megírásával találkozunk a regény lapjain. Ahogy a regényidő napjai is egészen konkrét időszakot határolnak be. És éppen ettől zseniális, ez az imént említett kettősség megint (még az apafigurákban is!), valóság és fikció összeolvasztása egy szöveggé. Nem keverése vagy keveréke, egyszerre mindkettő. A főhős egy fehér utolsó mohikán: boltossegéd, ügyvéd, ezredes, indián törzsfő és szenátor. Ilyennek kell lennie egy klasszikus regényhősnek, és hogy ne legyen elviselhetetlenül romantikus a kép, finom önironikus fűszerezéssel kell előadni az egyes szám első személyben elmesélt élettörténetet.

kalandosan szőtt felnőtt mesén. Miről is mesél ilyen hosszan ez a remek, kortárs amerikai író? Indiánokról, szerelemről, otthonteremtésről és otthontalanságról, küzdelemről, bölcsességről, tehát az életről. Ahogy egy mai regénynek mesélnie kell, a hiteles megszólal-

A legjobb jellemzést egy tárgyalásra kísérő fiatalember adja az öreg Will Cooperről, akit a hitelezői és az indiánok is bepereltek. Valamikor, még az idős Medve törzsfőnökkel vásárolták fel saját indián területeiket, mivel nem akarták távoli rezervátumba vonultatni törzsüket. Így legálisan saját földjükön maradhattak birtokosként. Ám ez egy idő után dühítette a hatalom embereit, így megpróbálták kiforgatni a már idős főhőst, meglehetősen sikeresen. A fiatal tiszt így írta le naplójában az öreg, fehér törzsfőnököt: „A szenátor a józan észnek ellentmondva, láthatóan valóban saját maga ellen szándékozik vallani a bíróságon. Tegnap, míg lassan haladva egy meredek hegyi ösvényen lovagoltunk lefelé, megkérdeztem tőle, miért ragaszkodik ezen önpusztító cselekedethez. Azt felelte, mikor gyerek volt, és saját népe kítaszította, az indiánok befogadták, és azóta is ők az egyetlen igazi családja, földjük az egyetlen valódi otthona. És az ember akkor megy csődbe teljesen, ha már nincs miért harcolnia.” (431. o.)

Új Forrás 2013/3 – Gendes Toll: Fehér törzsfőnök
Charles Frazier: A tizenhárom hold

Gyönyörű emberi alaptörténet. Mese- és életszerű egyszerre, ez adja a történet erejét. Életkorokon átívelő szerelem, ahogy ezt legtisztább pillanatainkban mindannyian elképzeljük. (Megindító, ahogy öregkorában a frissen beszerelt telefonkagylóban is egykori szerelmének hangját hallja. Ahogy őt szólongatja...) Életkorokon átívelő küzdelem

a megtalált otthonért, az otthontalanság ellen. Egy fehér indián kalandjai százötven évvel ezelőtt indián területen. Egy történet, ami mintha rólunk szólna. Mint minden igazán jó könyv.